

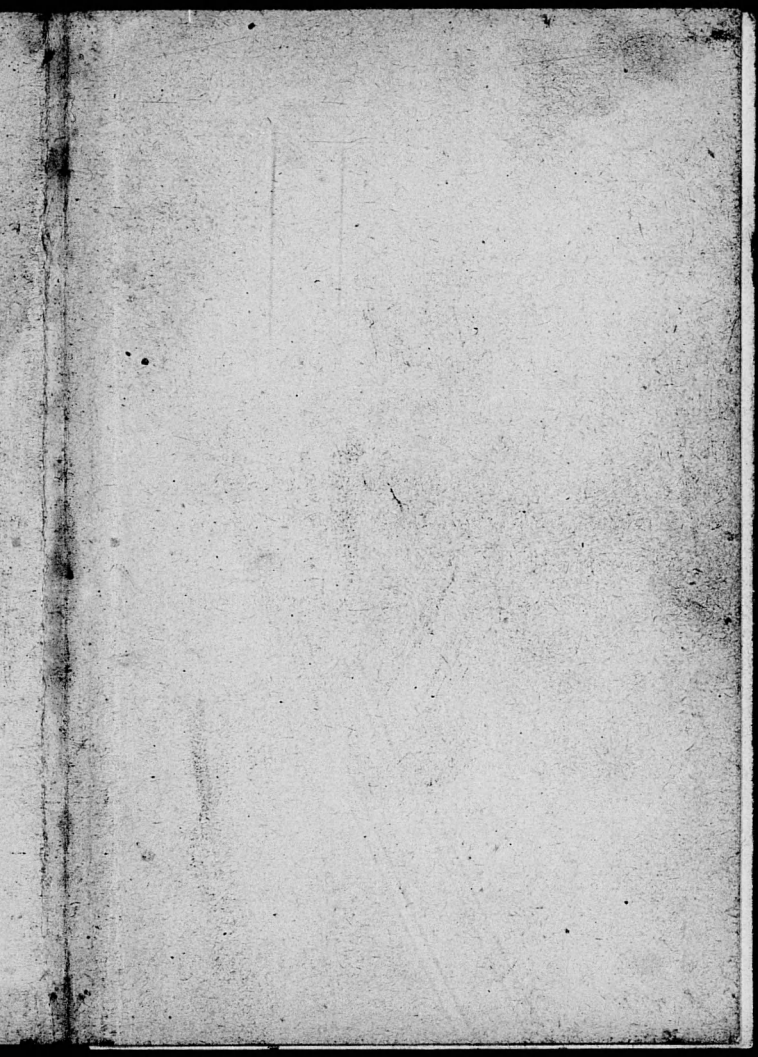
662

per.

Vak 67

Z

1123 Per. 167
662
HANDLEIDING

VOOR DE LEDEN

van het Broederschap

VAN DEN

ZALIGEN DOOD

TE

CULEMBORG.

Typ. J. Dron & v. d. Maasch, Culemborg

Ecclesiastische Vereniging
Aartsbisdom UTRECHT

Volgnummer Bibliotheek *98*

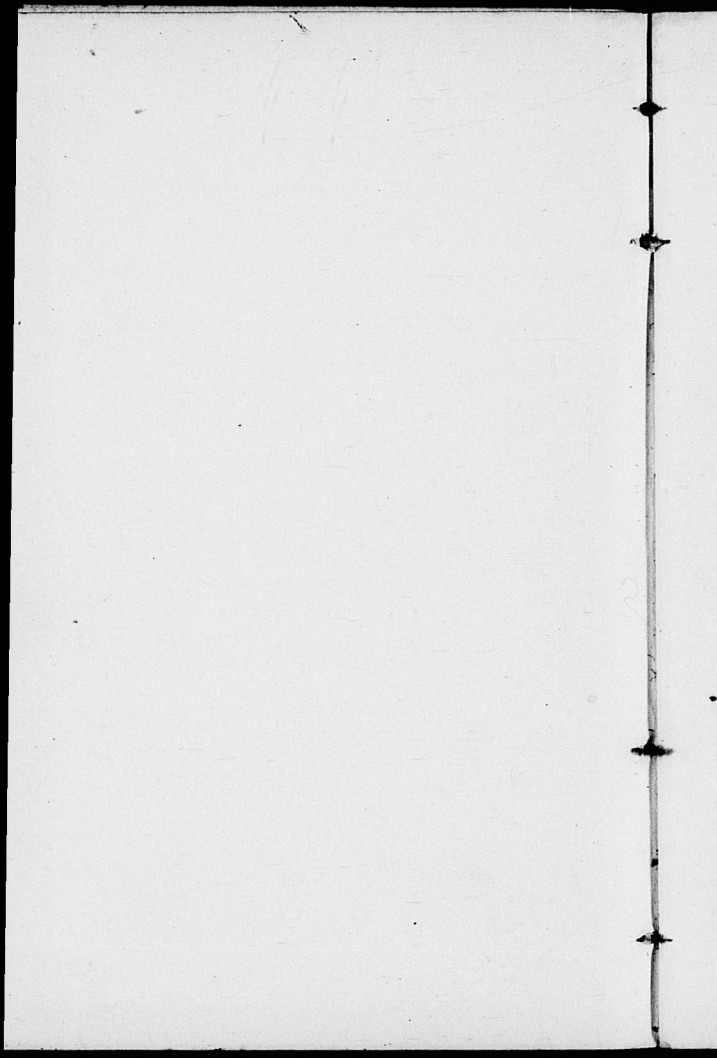
MET KERKELIJKE GOEDKEURING.

BROEDERSCHAP

VAN DEN

ZALIGEN DOOD.

INLEIDING,

De verhevenste aller kunsten is de kunst om goed te sterven. Met andere kan men geld verdienen, vermaak genieten, tot eer en aanzien onder de menschen geraken; met déze kan men zich de hel sluiten en den hemel openen. Wat baat het dan, al kon men zich alle kunsten eigen maken, en daarmêe de gansche wereld winnen, als men bij gemis van die ééne kunst, zijne ziel verliest? — Gelukkig alleen hij, die de kunst der kunsten verstaat!

Geen kunst is aangeboren, of in één dag aangeleerd; door toeleg en oefening wordt men meester in eene kunst. Men spreekt geen taal, die men niet heeft geleerd; men wordt geen geneesheer, geen rechtsgeleerde zonder studie, geen werkman zonder oefening: oefening baart kunst. Dat weet een ieder en men getroost zich gaarne de moeite verbonden aan het vak, waarin men meester wil worden. Maar niet ieder schijnt te weten dat men om goed te sterven, moet leeren sterven, en om het te leeren zich gaarne eenige moeite getroosten moet. Die groote kunst, waarvan

de eeuwigheid afhangt, wordt door velen verwaarloosd; en zoo geschiedt het, helaas! dat de dood, die voor allen het begin moet zijn van een eeuwig geluk, voor velen het begin wordt van een eeuwig ongeluk.

Als iemand eene zeereis moet maken, en zelf zijn schip moet sturen, zal hij alles doen wat hij kan, om eerst zoo goed mogelijk de stuurmanskunst te leeren, overtuigd dat hij zonder haar weinig kans heeft, behouden het einde zijner reis te bereiken. Christen, wilt gij op de trouwelooze zee dezer wereld niet vergaan, wilt gij aan het einde van uw leven de haven der gelukkige eeuwigheid binnenzeilen, doe ook zoo; tracht met allen ijver u te bekwamen in de kunst om goed te sterven. Die allergewichtigste kunst wordt u geleerd in het Broederschap van den Zaligen Dood.

Aan de vereerders van het Goddelijk Hart van Jesus moet, voorzeker, dat Broederschap meer dan aan iemand dierbaar zijn. Immers de voorname Leermeester in het zalig sterven, waar dat Broederschap ons heenleidt, is geen ander dan de Goddelijke Lijder, die aan het kruis zijn liefdevol Hart drie volle uren al de bitterheden en smarten van den dood liet proeven, om ons het leven te geven.

OORSPRONG EN UITBREIDING

VAN HET

Broederschap van den Zaligen Dood.

 Het Broederschap van den Zaligen Dood vindt zijn oorsprong in het Professie-huis der Sociëteit van Jesus te Rome. Het werd opgericht door den Hoogerwaarden Pater Vincentius Caraffa, zevenden Generaal dier Sociëteit den 2 October van het jaar 1648. De bijzondere liefde en vurige godsvrucht, die hij had tot de drie laatste levensuren van Jesus aan het kruis, en tot Zijne smartvolle Moeder aan den voet van dat kruis, brachten den man naar Gods hart op het denkbeeld van dat heilzaam Broederschap.

Reeds bij zijn eerste ontstaan mocht het de goedkeuring wegdragen van Z. H. Paus Innocentius X, en ten jare 1655 werd het door diens opvolger Alexander VII opnieuw goedgekeurd en met vele aflaten verrijkt. Spoedig was het dan ook alom, ook in ons

land, bekend en hielp het duizenden zielen veilig binnenzeilen in de haven des heils.

In zijne Bulle „Redemptoris nostri“ van 23 September 1729 bekrachtigde Z. H. Paus Benedictus XIII het andermaal, schonk het nog nieuwe aflaten en machtigde den Generaal der Sociëteit van Jesus, den Hoogerwaarden Pater Michaël Tamburini en zijne opvolgers, het in alle kerken der Sociëteit, waar ter wereld ook, op te richten, in verbinding met het Aartsbroederschap van Rome.

Zoo bloeide het Broederschap van den Zaligen Dood meer en meer; het bestond bijna in alle steden, waar de Paters der Sociëteit van Jesus eene openbare kerk bedienden en werd onder het Christenvolk de algemeen gewilde en geliefde devotie.

Culemborg bleef niet achter. Het Broederschap werd daar, volgens oorkonde, opgericht den 1 Mei 1762, en bleef sinds onafgebroken voortbestaan.

De Hoogerw. Pater Ludovicus Martin heeft dit, eenige dagen na zijne verkiezing tot Generaal der Sociëteit van Jesus, bij schrijven van 15 October 1892 erkend en bevestigd, zóó dat verder iedere twijfel dienaangaande bij voorbaat weggenomen is.

DOEL EN MIDDELEN.

Het doel van dit Broederschap is, voor zich en voor anderen de grootste van alle genaden, de genade van een zaligen dood te verkrijgen.

De middelen die het Broederschap gebruikt om tot dat doel te geraken, zijn :

1° Eene teedere en standvastige godsvrucht tot Jesus stervend aan het kruis, na drie lange uren van ongekende verlatenheid, van ongehoord lijden : en tot de Moeder van smarten, die staande bij dat kruis, den laatsten snik van haar kind, als het wreedste zwaard opvangt in haar teederminnend hart. Tot dat einde bidt elk lid dagelijks driemaal het „Onze Vader“ en „Wees gegroet“, ter gedachtenis aan de drie uren, die Jesus aan het kruis heeft gehangen, met het gebedje : „Heer, in uwe handen beveel ik mijnen geest en den geest van allen die in doodstrijd zijn.

Waarlijk krachtig middel om een zaligen dood te bekomen. Hoe toch zou Hij, die de goedheid en barmhartigheid zelve is, en die den dood der booswichten wilde sterven, om ons den dood der rechtvaardigen te verdienen, geen medelijden hebben

met een stervend mensch, die bij zijn leven medelijden gehad heeft met zijn stervenden Verlosser, en die Zijn heilig sterfuur dagelijks heeft vereerd? Zegt Hij niet dat Hij meten zal met de maat waarmede wij gemeten zullen hebben? — En Maria, die teederste aller Moeders, zou zij ongevoelig zijn voor de smarten en tranen van een zieltogenden dienaar, die haar in hare smarten zoo trouw heeft vereerd en zijne tranen zoo dikwijls met de haren heeft gemengd? Neen, Maria verlaat hare kinderen in hun doodstrijd niet. Zij, die bij haren Zoon stond onder het kruis, zij zal ook bij hun sterfbed staan en bij dien Zoon voor hen ten beste spreken.

Welk christenhart zou hierbij den H. Joseph kunnen vergeten! Hij toch die het geluk had zijn geest te geven in de armen van Jesus en Maria, Hij is door God aangesteld als beschermer der zieltogenden en verkrijgt voor zijne vereerders de onuitsprekelijk groote genade van een zaligen dood.

2° Het gebed: Het gebed is het groot en algemeen middel ter zaligheid, zegt de H. Alphonsus de Liguori. Zonder gebed bekeert zich de zondaar niet; zonder gebed

volhardt de rechtvaardige niet. De volharding tot aan den laatsten oogenblik van ons leven, is eene genade die niemand, in eigenlijken zin, verdienen kan, en waarvan niemand zonder eene bijzondere openbaring volkomen zeker kan zijn: nochtans God, die onze zaligheid zoo zeer ter harte neemt, Hij ~~zal~~, zegt de H. Augustinus, die groote genade, zonder welke niemand zalig wordt, aan een ootmoedig en standvastig gebed niet weigeren. En als de zondaar met een nederig en vernorzeld hart God om ontferming smeekt, zal God ook hem niet verstooten; want Hij zegt zelf dat Hij den dood des zondaars niet wil, maar dat hij zich bekeere en leve. Het gebed is dus noodzakelijk voor allen; voor den zondaar om zich te bekeeren; voor den rechtvaardige om te volharden. De kracht des gebeds is onfeilbaar: vraagt, zegt Christus, en gij zult verkrijgen; alles wat gij mijn Vader in mijnen naam zult vragen, dat zal ik doen.

Daarom is tot de leden van dit Broederschap gezegd: bidt, bidt dikwijls, bidt met vertrouwen, met volharding. Daarom ook worden in elke vergadering van den Zaligen Dood openbare gebeden gestort voor alle leden van het Broederschap; en bijzonder

voor hen die zich in doodstrijd bevinden, of die reeds overleden zijn.

3° Het dikwijls naderen tot de HH. Sacramenten. Eene goede biecht bluscht de hel, zegt de H. Cyprianus. Biecht dikwijls, maar biecht altijd goed, zeide een heilig priester tot een bekeerden zondaar, en ik sta voor uwe eeuwige zaligheid in. Door eene goede biecht worden de zonden onfeilbaar zeker vergeven, hoe zwaar en menigvuldig zij ook zijn; het hart vindt den vrede terug en de ziel ontvangt telkens nieuwe genaden om beter te leven. Hij, die dikwijls te biechten gaat, en elke biecht spreekt alsof het de laatste van zijn leven ware, hij zal geen onverwachten dood sterven, noch gevaar loopen met een halve biecht, zooals de biecht van den stervenden niet zelden heeten moet, de eeuwigheid in te gaan; want hij is volgens de vermaning van Christus altijd op de komst des Heeren voorbereid. — En dan het allerheiligste Sacrament des Altaars, waarin Christus God en mensch waarachtig tegenwoordig is? Genoeg te zeggen, dat het is het kostbaarste gedenkteeken van het Lijden en den Dood des Zaligmakers; en dat men het Lichaam en Bloed des Heeren waardig

ontvangende, het onderpand des eeuwigen levens ontvangt.

Daarom zal elk lid van het Broederschap trachten ten minste eens in de maand na eene goede biecht tot de Tafel des Heeren te naderen. Het is dan het oogenblik waarop men alles van God kan verkrijgen, bijzonder de overgroote genade van een zaligen dood.

4° Het aanhooren van Gods woord. In elke vergadering van den Zaligen Dood wordt eene korte onderrichting of overweging gehouden, òf over het Lijden des Heeren, òf over de Smarten van Maria, òf over de vier Uitersten om daardoor de leden te leeren zich in een christelijk leven, en zoo tot een zalig sterven te bekwamen. Het is door het godvruchtig aanhooren van Gods woord dat de onwetende onderricht, de zwakke versterkt, en de bedrukte getroost wordt; door de beschouwing van Gods rechtvaardigheid en barmhartigheid, voelt zich de zondaar tot boetvaardigheid opgewekt, de lauwe tot ijver aangezet, en wordt de godminnende ziel gedreven tot meerdere liefde voor God. Daarom noemt de Goddelijke Zaligmaker hen gelukkig, die het Woord Gods aanhooren en er hun leven

naar inrichten. Zij leeren de kunst verstaan om eens zalig te sterven.

VOORWAARDEN.

1. Om lid te worden van het Broederschap van den Zaligen Doop, is het noodzakelijk zich te laten inschrijven in het register van het Broederschap.

2. Die inschrijving moet door den Bestuurder of zijn plaatsvervanger geschieden.

3. Elk lid ontvangt een bewijs van inschrijving, dat hij zorgvuldig trachte te bewaren.

4. Bij overlijden van een lid worden bloedverwanten of vrienden verzocht den Bestuurder kennis te geven van zijnen dood, opdat in de eerstvolgende vergadering zijn naam afgekondigd en voor de rust zijner ziel gebeden worde. Het is voldoende dat men het inschrijvingsbewijs van den overledene bij den Bestuurder terug bezorge.

5. De vergadering van het Broederschap zal ééns in de maand op een Vrijdag of Zondag gehouden worden. Ieder lid, dat niet wettig verhinderd is, moet die vergadering bijwonen en kan daarbij achterstaande aflaten verdienen.

6. Men bidde dagelijks, en bij voorkeur eer men slapen gaat, driemaal: „Onze Vader“ en „Wees gegroet“ met het gebedje: „Heer, in uwe handen beveel ik mijnen geest en den geest van allen die in doodstrijd zijn,“ doch die gebeden zijn niet verplichtend.

7. Eenmaal in het jaar geve men eene aalmoes naar vermogen, voor de behoeften van het Broederschap.

ALGEMEENE OEFENINGEN.

In de maandelijksche vergadering :

1. Gezang.
2. Gebed voor de levende leden en de zieken van het Broederschap.
3. Aanbeveling van de overledenen.
4. Overweging.
5. Stabat Mater met het Gebed ter eere van O. L. V. der Zeven Smarten.
6. Gebed tot de Patronen van het Broederschap.
7. De profundis en het gebed voor de overledenen.
8. Uitstelling van het Allerheiligste en gezang ter eere van het H. Sacrament met het Gebed ter eere van het H. Hart.

9. Tantum ergo; — zegen met het Allerheiligste.

10. Vereering der Reliquie van het H. Kruis.

Behalve deze maandelijksche oefeningen, wordt jaarlijks een dag door den Bestuurder naar omstandigheden aangewezen, waarop de leden van het Broederschap zich door bijzondere openbare oefeningen tot den dood zullen voorbereiden.

G E B E D E N

VOOR DE

MAANDELIJKSCHE VERGADERING.

Gebod voor de levende leden van
het Broederschap.

Heer Jesus, Zaligmaker der wereld, wij smeeken U, door uwe bloedige wonden en vooral door uwen doodstrijd en smartvollen dood en door de voorspraak uwer medelijdende Moeder, dat Gij U gewaardigt aan ons en aan alle andere leden van ons Broederschap te verleen, eene onoverwinbare sterkte tegen de vijanden onzer zaligheid, een waar berouw over alle onze zonden en eindelijk de volharding in uwe

goddelijke genade, opdat wij door een zaligen dood aan de verdiensten van uw lijden deelachtig mogen worden, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Onze Vader; — Wees gegroet.

Ander Gebed.

Heer Jesus, mijn Verlosser, gekruist voor de zaligheid der menschen, ik N.N. gedreven door eene vurige liefde en devotie tot uw bitter lijden en uwen heiligen doodstrijd, draag mij op aan Uwe Majesteit, tot eene eeuwige offerande, en beveel U mijne ziel aan, die Gij met Uw dierbaar bloed hebt vrijgekocht en verlost. Ik bid U ootmoedig, Heere Jesus, door Uwe heilige verdiensten, en bijzonder door den pijnlijken doodstrijd, dien Gij, hangende aan het kruis, hebt geleden, en door de voorspraak van Uwe allerheiligste Moeder, met U lijdende onder het kruis, dat gij U gewaardigt, mij de genade te schenken, dat ik en zij allen die in dit Broederschap vereenigd zijn, in het uur des doods volle vergeving van onze zonden mogen verwerven en versterkt door Uwen Goddelijken bijstand, zalig van deze wereld mogen scheiden en gaan genieten de vruchten van Uw heilig lijden en sterven. Amen.

Onze Vader; — Wees gegroet.

Gebed voor hen die in doodstrijd zijn.

Gekruiste Verlosser! bijzondere en zekere toevlucht van hen, die zich in doodstrijd bevinden, tot U richten wij eenparig onze smeekingen; door de uiterste smarten, die Gij voor ons aan het kruis hebt geleden, gewaardig U met uwe bijzondere genade de leden van ons Broederschap in hunne laatste oogenblikken bij te staan, opdat in dat allergewichtigst uur de vijanden van uwe eer en onze zaligheid, op hen de overhand niet verkrijgen, maar zij allen in de hemelsche woningen mogen opgenomen worden, om U daar eeuwig met alle uitverkorenen te aanschouwen, te loven en te beminnen. Amen.

Onze Vader; — Wees gegroet.

O goedertierenste Jesus, Minnaar der zielen, ik smeeek U door den doodstrijd van uw Allerheiligst Hart, en door de Smarten uwer onbevleete Moeder, reinig in uw bloed de zondaars der gansche wereld, die in doodstrijd liggen en heden nog zullen sterven.

Zieltogend Hart van Jesus, heb medelijden met de stervenden. Amen.*)

*) 100 dagen aflat, zoo dikwijls men dit gebed zal bidden. Volle aflat eens in de maand, onder de gewone voorwaarden, voor hen die het driemaal daags hebben gebeden (Pius IX. 2 Febr. 1850.)

Stabat Mater.

1. Stabat Mater dolorosa
Juxta Crucem lacrymosa,
Dum pendeat Filius.
2. Cujus animam gementem,
Contristatam, et dolentem
Pertransivit gladius.
3. O quam tristis et afflicta,
Fuit illa benedicta
Mater Unigeniti !
4. Quæ mœrebat, et dolebat,
Pia Mater dum videbat,
Nati pœnas inclyti.
5. Quis est homo, qui non fleret,
Matrem Christi si videret
In tanto supplicio ?
6. Quis non posset contristari,
Christi Matrem contemplari
Dolentem cum Filio ?
7. Pro peccatis suæ gentis,
Vidit Jesum in tormentis,
Et flagellis subditum.

Stabat Mater.

1. Schreiend in een naamloos lijden,
Stond de Moedermaagd bezijden
't Kruishout waar haar Zoon aan hing.
2. En door 't droef en zuchtend harte,
Deelende in haar Jesus' smarte,
Ging het zwaard der marteling.
3. O wat was ze in wee en rouwe,
De gebenedijde vrouwe,
Moeder van Gods eengen Zoon!
4. Wat ze schreide, wat ze snikte,
Als zij op de doodstraf blikte
Van haar Kind, zoo eindloos schoon!
5. Wie is mensch, die onbewogen,
Christus' moeder voor zijne oogen
Zage in zulke foltering?
6. Wie kunne er niet mede rouwen,
En die moeder daar aanschouwen
Lijdend met haar Lieveeling?
7. Voor de zonden van de zijnen,
Zag zij Jesus vol van pijnen,
En Hem geeslen streng en straf.

8. Vidit suum dulcem Natum
Moriendo, desolatum,
Dum emisit Spiritum.
9. Eja Mater, fons amoris,
Me sentire vim doloris,
Fac, ut tecum lugeam.
10. Fac ut ardeat cor meum,
In amando Christum Deum,
Ut sibi complaceam.
11. Sancta Mater, istud agas,
Crucifixi fige plagas
Cordi meo valide.
12. Tui Nati vulnerati,
Tam dignati pro me pati,
Pœnas mecum divide.
13. Fac me tecum pie flere,
Crucifixo condolere,
Donec ego vixero.
14. Juxta Crucem tecum stare,
Et me tibi sociare
In planctu desidero.
15. Virgo, virginum præclara,
Mihi jam non sis amara:
Fac me tecum plangere.

8. Zag zij haren Liefeling sterven,
En Hem alles, alles derven,
Toen Zijn mond den doodsnik gaf.
9. Moeder, Moeder, bron van liefde,
Dat uw zwaard ook mij doorkliefde,
Dat ik treuren moge als gij !
10. Och, ontsteek mijn ziel en zinnen,
Dat ook ik mijn God moog minnen,
En Hem welgevallig zij.
11. Heilge Moeder, 'k bid u, hoor het,
't Lijden des Gekruisten, boor het
Krachtig wondend, mij in 't hart.
12. Met uw Zoon, die om mijn zonden,
Zich zoo gruwzaam liet verwonden,
Wil ik deelen in de smart.
13. Doe me in liefde met U klagen,
't Lijden des Gekruisten dragen,
Tot mijn stervensuur zal slaan.
14. O, ik voel mijn ziel versmachten,
Om te deelen in uw klachten
En met U bij 't kruis te staan.
15. Maagd der Maagden, hoog verheven,
Wil mijn bede niet weerstreven,
Laat me met u droevig zijn.

16. Fac ut portem Christi mortem,
Passionis fac consortem,
Et plagas recolare.
17. Fac me plagis vulnerari,
Fac me Cruce inebriari
Et Cruore Filii.
18. Flammis ne urar succensus,
Per te, Virgo, sim defensus,
In die iudicii.
19. Christe, cum sit hinc exire,
Da per Matrem me venire
Ad palmam victoriae.
20. Quando corpus morietur,
Fac ut animae donetur,
Paradisi gloria. Amen.

Ora pro nobis, Virgo dolorosissima.
Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Interveniāt pro nobis, quæsumus Domine
Jesu Christe, nunc, et in hora mortis nostræ,
apud tuam clementiam beata Virgo Maria
Mater tua: cujus sacratissimam animam in
hora tuæ passionis doloris gladius pertran-
sivit. Qui vivis et regnas cum Deo Patre
in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia
sæculorum. Amen.

16. Laat me dragen Christus plagen,
Deelgenoot van Zijne slagen,
Immer denken aan Zijn pijn.
17. 'k Zij met Hem aan 't kruis geklonken,
Van de smart des kruises dronken,
En het Zoenbloed van uw Zoon.
18. Wees, opdat geen hel me ooit dere,
Gij mijn voorspraak bij den Heere,
Zeetlend op zijn Rechtertroom.
19. Christus, als ik zal verscheiden,
Laat uw Moeder mij dan leiden,
Tot den palm der zegepraal.
20. Als het lichaam ^uweg zal sterven,
Doe mijn ziele dan verwerven
Dat zij van uw glorie straal'. Amen.

Bid voor ons allerdroefste Maagd.

Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jesus Christus geef, bidden wij U dat de allerheiligste Maagd Maria uwe Moeder, wier allerheiligste ziel op den dag van uw lijden met een zwaard van droefheid werd doorboord, nu en in het uur van onzen dood, bij uwe goedertierenheid voor ons tusschenbeide moge treden. Die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Gebed tot de Patronen van den
Zaligen Dood.

O God, die in uwe onuitsprekelijke Voorzienigheid den H. Joseph tot Bruidgom van uwe allerheiligste Moeder hebt uitgekozen, geef, bidden wij U dat wij, die hem als beschermer op aarde vereeren, hem ook als Voorspreker in den hemel mogen bezitten.

Almachtige God, die tot meerdere glorie van uwen naam, door den H. Ignatius aan uwe strijdende Kerk eene nieuwe hulp geschonken hebt, geef dat wij door zijne voorbede geholpen en door zijn voorbeeld geleid, zoo mogen strijden op deze aarde, dat wij verdienen met hem gekroond te worden in den hemel.

O God, die de volken van Indië door de prediking en de wonderwerken van den H. Franciscus Xaverius tot den schoot uwer Kerk hebt willen brengen, verleen ons genadig dat wij, die zijne luisterrijke verdiensten eeren, ook zijn voortgang in de deugd mogen volgen.

O God, die de H. Barbara, tot troost der levenden en stervenden hebt gesteld, geef ons door hare voorspraak, dat wij

altijd in uwe Goddelijke liefde mogen leven en al onze hoop mogen stellen in de verdiensten en het bitter lijden van Jesus Christus; opdat de dood ons nooit in staat van zonde overvalle, maar wij alvorens te sterven, de laatste HH. Sacramenten mogen ontvangen, en zoo onbevreesd de reis naar eene gelukkige eeuwigheid mogen ondernemen.

O God, die door uwe wonderbare Voorzienigheid U gewaardigd hebt uwe heilige Engelen ons ter bescherming te geven, verleen ons genadig dat wij altijd door hunne hulp mogen beschermd worden en hun gezelschap eeuwig mogen genieten. Door Jesus Christus, onzen Heer. Amen.

Gebeden voor de overledenen.

De profundis clamavi ad te Domine :
Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, in vocem
deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine :
Domine, quis sustinebit ?

Quia apud te propitiatio est : et propter
legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus :
speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem,
speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : et
copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel, ex omnibus ini-
quitatibus ejus.

Requiem æternam dona eis Domine ;

Et lux perpetua luceat eis.

Pater noster. —

v. Et ne nos inducas in tentationem ;

R. Sed libera nos a malo.

v. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eorum.

v. Requiescant in pace.

R. Amen.

Gebeden voor de overledenen.

Uit de diepte heb ik tot U geroepen o Heer, verhoor mijne stem.

Wend goedgunstig uwe ooren tot de stem mijner smeeking.

Zoo Gij onze zonden aanziet o Heer; Heer, wie zal dan voor U bestaan?

Maar bij U is ontferming: en om uwe wet verlaat ik mij op U, o Heer.

Mijne ziel verlaat zich op Zijn woord, mijne ziel hoopt op den Heer.

Van den ochtendstond tot aan den nacht, zal Israël op den Heer hopen.

Want bij den Heer is barmhartigheid en bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van al zijne ongerechtigheden.

Heer, geef hun de eeuwige rust;

En het eeuwig licht verlichte hen.

Onze Vader. —

v. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

v. Van de poorten der hel.

R. Verlos, o Heer, hunne zielen.

v. Dat zij rusten in vrede.

R. Amen.

v. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

v. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus, veniæ largitor et humanæ salutis amator; quæsumus clementiam tuam, ut nostræ Congregationis fratres, propinquos et benefactores, qui ex hoc sæculo transierunt, beata Maria semper Virgine intercedente, cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire concedas.

Fidelium Deus omnium conditor et Redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

v. Requiem æternam dona eis Domine.

R. Et lux perpetua luceat eis.

v. Requiescant in pace.

R. Amen.

---

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome kome tot U.

v. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

God, schenker der vergeving en minnaar van 's menschen heil, wij bidden uwe goedheid, dat Gij de broeders, aanverwanten en weldoeners onzer Vergadering, die uit deze wereld zijn gescheiden, door de voorbede der allerheiligste Maria, altijd Maagd en van alle Heiligen aan de gemeenschap der eeuwige zaligheid deelachtig wilt maken.

God, Schepper en Verlosser aller geloovigen, schenk aan de zielen uwer dienaren en dienaressen vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben door onze godvruchtige smeeking en mogen verwerven. Gij, die leeft en heerscht, God van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

v. Verleen hun, Heer, de eeuwige rust.

R. En het eeuwig licht verlichte hen.

v. Dat zij rusten in vrede.

R. Amen.

BIJZONDERE OEFENINGEN.

De volgende goede werken, waaraan volgens achterstaande lijst vele aflaten verbonden zijn, worden den leden van het Broederschap dringend aanbevolen en zullen zij trachten zooveel mogelijk te beoefenen: Het veelvuldig gebruik der HH. Sacramenten, die men vooral op den dag der maandelijksche vergadering zal trachten te ontvangen. — Het bijwonen der H. Mis op de werkdagen. — Het dagelijksch onderzoek van geweten voordat men zich ter ruste begeeft. — De liefde voor de armen. — Het bezoeken der zieken en voaal de zorg dat zij tijdig de laatste HH. Sacramenten ontvangen. — Het bijwonen van de begrafenis en de ijverige gedachtenis der overledenen. — De werken van christelijke versterving uit liefde tot den lijdenden Verlosser en de Moeder van Smarten. — Het bidden voor elkander ter verkrijging van een zaligen dood.

NB. Niemand is op de minste zonde verplicht de regels en voorschriften van dit Broederschap te onderhouden. Hoe beter men die nochtans nakomt des te meer verdiensten zal men vergaderen, des te beter ook zal men steeds op den dood voorbereid zijn. Elk lid trachte dus te doen wat in zijn vermogen is, overtuigd dat de Goddelijke Verlosser ook de geringste werken uit liefde tot Zijn heilig lijden gedaan, rijkelijk beloont.

A F L A T E N

*door Z. H. Benedictus XIII, 23 Sept. 1729,
verleend aan het Broederschap van den
Zaligen Dood.*

Volle aflaten.

I. Op den dag der opneming in het Broederschap.

2. In de ure des doods, ook al kan men de HH. Sacramenten niet ontvangen, indien men met het hart, zoo men niet kan met den mond, den allerheiligsten Naam Jesus godvruchtig aanroept, of eenig teeken van berouw geeft.

3. Eenmaal in de maand op den Vrijdag of Zondag waarop het Broederschap zijn vergadering houdt.

4. Op de volgende feestdagen:

Paschen,

's Heeren Hemelvaart,

Pinksteren,

H. Drievuldigheid,

H. Sacramentsdag,

H.H. Driekoningen, (6 Januari)

O. L. V. Lichtmis, (2 Februari)

H. Mathias, Apost., (24 ")

H. Joseph, (19 Maart)

O. L. V. Boodschap, (25 Maart)

H.H. Philip. en Jacob., Apost. (1 Mei)
 Geboorte v. d. H. Joannes d. Dooper, (24 Juni)
 H.H. Petrus en Paulus, Apost. (29 Juni)
 H. Jacobus, Apost. (25 Juli)
 O. L. V. Hemelvaart, (15 Augustus)
 H. Bartholomeus, (23 ")
 O. L. V. Geboorte, (8 September)
 H. Mattheus, Apost. (21 ")
 H.H. Simon en Judas, Apost. (28 October)
 Allerheiligen, (1 November)
 H. Andreas, Apost. (30 November)
 O. L. V. Onb. Ontv., (8 December)
 H. Thomas (21 ")
 Kerstmis, (25 ")
 H. Joannes, Apost. (27 ")

Om deze aflaten te verdienen moet men biechten, communiceeren en bidden voor de gewone intentiën van Z. H. den Paus, namelijk: voor de eendracht der christen-vorsten, voor de uitroeijing der ketterijen en voor de verheffing onzer Moeder de H. Kerk.

Zoowel het ontvangen der H. Communie als het storten der gebeden moet geschieden in de kerk waar het Broederschap is opgericht; alléén als men wettig verhinderd is naar die kerk te gaan, kan men de Aflaten ook in elke andere kerk verdienen.

Daarenboven heeft Z. H. Pius IX (23

Jan. 1866) een vollen aflat verleend op de beide volgende feesten :

het Beschermfeest van den H. Joseph (3e Zondag na Paschen),
het feest van O. L. V. der Zeven Weeën (3e Zondag van September).

De voorwaarden zijn : biechten, communiceeren, bezoeken van de kerk van het Broederschap en aldaar bidden voor de gewone intentiën van Z. H. den Paus.

. Gedeeltelijke Aflaten.

Aflat van 7 jaren en 7 quadragenen.

Als men de vergadering van het Broederschap bijwoont en bidt ter gewone intentie van Z. H. den Paus.

Aflat van één jaar.

1. Zoo dikwijls men de kerkelijke begrafenis van een geloovige bijwoont, of belet zijnde, één Onze Vader en één Wees gegroet bidt voor de rust zijner ziel, als men de begrafenis klok hoort luiden. 2. Telkens als men op een werkdag de H. Mis bijwoont. 3 Als men een zieke of gevangene bezoekt. 4. Als men bij het slapengaan, naarstig zijn geweten onderzoekt.

Eindelijk kunnen de leden nog al de aflaten verdienen van de Statiën van Rome,

zoo dikwijls zij de kerk van het Broederschap, of elke andere kerk bezoeken en daar bidden zevenmaal het Onze Vader en het Wees gegroet.

Alle bovenvermelde aflaten kunnen aan de zielen in het Vagevuur worden toegepast.

ANDERE GODVRUCHTIGE OEFENINGEN EN GEBEDEN.

ROZENKRANS

ter eere der bloedige wonden van
Onzen Heer Jesus Christus.

Gebed tot de wonden van Jesus' linkervoet.

O Jesus, in het smartelijkst lijden hangend en stervend aan het kruis, ik vereer met allen eerbied, met alle dankbaarheid en liefde de wonde van uwen linkervoet. Ik dank U voor de pijnen, die Gij met zooveel liefde en genegenheid voor mij hebt uitgestaan. Ik heb medelijden met U en met de smarten van uwe allerheiligste Moeder. Ik smeek U, geef mij door de verdiensten van uw lijden de vergiffenis van alle mijne zonden, die ik beweene en verfoei uit den grond van mijn hart, omdat ik uwe oneindige goedheid daardoor vergramd heb; ik maak een vast voornemen nooit meer te zondigen. Geef aan

alle zondaren de bekeering; en doe liën de grootheid en boosheid van de doodzonde kennen, opdat zij die voortaan altijd mogen verfoeien en vluchten. Amen.

Vijfmaal het Onze Vader; Eenmaal het Wees gegroet en het Eere zij den Vader, enz.

Gebed tot de wonden van Jesus' rechtervoet.

O Jesus, in het smartelijkst lijden hangend en stervend aan het kruis, ik vereer met allen eerbied, met alle dankbaarheid en liefde de wonde van uwen rechtervoet. Ik dank U voor de pijnen, die Gij met zooveel liefde en genegenheid voor mij hebt uitgestaan. Ik heb medelijden met U en met de smarten uwer allerheiligste Moeder. Door de kracht van uw lijden, smee ik U, geef mij eene onwankelbare sterkte in de bekoringen, eene vaardige en volmaakte onderwerping aan uwen Goddelijken wil. Verhoor, o Jesus, en help allen, die gebukt gaan onder lijden, armoede, vervolging of bekoring. Bestier, o rechtvaardigste rechter, al de rechters dezer aarde en ondersteun hen allen, die bij geloovigen of ongeloovigen arbeiden aan de zaligheid der zielen. Amen.

Vijfmaal het Onze Vader; Eenmaal het Wees gegroet en het Eere zij den Vader, enz.

Gebed tot de wonden van Jesus' linkerhand

O Jesus, in het smartelijkst lijden hangend en stervend aan het kruis, ik vereer met allen eerbied, met alle dankbaarheid en liefde de wonde uwer linkerhand. Ik dank U voor de pijnen, die Gij met zooveel liefde en genegenheid voor mij hebt uitgestaan. Ik heb medelijden met U en met de smarten van uwe allerheiligste Moeder. Bevrijd mij, bid ik U, door de verdiensten van uw lijden, van de straffen der hel, en laat niet toe dat ik nog ooit den weg der hel insla. Ik offer U al mijn lijden en tegenspoed op ter voldoening voor mijne zonden, waardoor ik zoo dikwijls de hel verdiend heb. Ik bid U voor alle mijne vijanden en vervolgers. Verleen de geduldigheid of de gezondheid aan de zieken en verkwik door uwe heilige genade degenen, die in doodstrijd zijn. Amen.

Vijfmaal het Onze Vader ; Eenmaal het Wees gegroet en het Eere zij den Vader, enz.

Gebed tot de wonden van Jesus' rechterhand.

O Jesus, in het smartelijkst lijden hangend en stervend aan het kruis, ik vereer met alle dankbaarheid en liefde de wonde uwer rechterhand. Ik dank U voor de

pijnen, die Gij met zooveel liefde en genegenheid voor mij hebt uitgestaan. Ik heb medelijden met U en met de smarten uwer allerheiligste Moeder. Ik smee U, om wille van uw lijden, geef mij een vurig verlangen naar U en een vasten wil om mijne ziel zalig te maken. Schenk mij de volharding in uwe genade ten einde toe, opdat ik uw Goddelijk aanschijn in alle eeuwigheid moge aanschouwen. Geef ons, o Goddelijke Minnaar der zielen een grooten ijver in uwen heiligen dienst en verleen aan de arme zielen in het vagevuur de eeuwige rust. Amen.

Vijfmaal het Onze Vader; Eenmaal het Wees gegroet en het Eere zij den Vader, enz.

Gebed tot de wonde van Jesus' Heilige Zijde.

O Jesus, in het smartelijkst lijden hangend en stervend aan het kruis, ik vereer met allen eerbied, met alle dankbaarheid en liefde de wonde uwer Heilige Zijde. Ik dank U dat Gij ons, in de opening van uw Goddelijk Hart, altijd brandend van liefde tot ons, een blijvend teeken van die grenzeloze liefde gegeven hebt. Ik heb medelijden met de oneer, die Gij verdraagt uit liefde voor ons, en met de droefheid uwer allerheiligste Moeder. Geef mij, uit liefde

voor haar, eene zuivere, heilige en volmaakte liefde, opdat ik U, o God van liefde! bovenal beminne en al het overige in U en om U. Geef aan mij en aan alle leden van ons Broederschap, de onschatbare genade, onzen laatsten snik in uw Goddelijk Hart te mogen geven, en stervend door dat Hart in genade ontvangen te worden. Amen.

O Heer, sta de H. Kerk, uwe Bruid, den Paus van Rome, en alle geestelijke en wereldlijke Overheden bij; schenk hun eendracht en vrede; verneder de ketters, de schismatieken en ongeloovigen; verlicht hen opdat zij uwe eeuwige waarheid kennen, beminnen en volgen. Amen.

Vijfmaal het Onze Vader; Eenmaal het Wees gegroet en het eere zij den Vader, enz.

Gewaardig u, o Moeder van smarten de wonden van onzen gekruisten Verlosser diep in onze harten te prenten.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jesus Christus, God van mijn hart, kom uwe dienaren en dienaressen, die Gij door uw dierbaar Bloed hebt vrijgekocht te hulp door de verdiensten der vijf bloedige wonden, die uwe liefde voor ons, U aan het kruis heeft toegebracht. Die leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Litanie van den Zaligen Dood.

Heer Jesus, God van goedheid en Vader van barmhartigheid, ik verschijn voor U met een vernederd en vermorzeld hart; ik beveel U mijn laatste uur en al water op moet volgen.

Als mijne verstijfde voeten mij zullen verwittigen dat mijn loop op deze wereld gaat eindigen; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijne bevende, ijskoude handen uw kruisbeeld niet meer zullen kunnen vasthouden, en de pijnen mij zullen noodzaken het tegen wil en dank op mijn sterfbed te laten vallen; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijne oogen, verduisterd en gebroken bij het naderen van den dood, zich stervende tot U zullen wenden; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijne koude en bevende lippen voor het laatst uwen aanbiddelijken Naam zullen noemen; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijne verbleekte, loodkleurige wangen, medelijden en afschrik zullen verwekken bij hen, die mijn sterfbed omringen; en mijne haren, bevochtigd door het doodzweet,

te berge rijzen, ten teeken van mijn naderend einde; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijne ooren, op het punt zich voor altijd te sluiten voor de taal der menschen, zich zullen gaan openen voor de stem, die het onherroepelijk vonnis zal uitspreken dat over mijn eeuwig lot moet beslissen; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijne verbeelding, ontsteld door allerlei schrikwekkende en verontrustende beelden, mijne ziel een doodelijken angst zal aanjagen; barmhartige Jesus, ontferm U mijner?

Als mijn geest, verontrust en met vrees voor uwe rechtvaardigheid bevangen, bij de herinnering aan mijne boosheden, zal moeten strijden met den geest der duisternis, die mij het aanschouwen uwer barmhartigheid zal willen beletten, en mij tot wanhoop zal trachten te brengen; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijn stervend hart, door de smarten der ziekte en door de angsten van den dood gedrukt, als moedeloos zal geworden zijn; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als ik de laatste tranen, voorteekenen mijner ontbinding zal storten, neem ze dan

aan als een offer van boete, opdat ik sterve als een slachtoffer van boetvaardigheid; en in dat schrikwekkend oogenblik, barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijne bloedverwanten en vrienden, om mij geschaard, diep medelijden met mijn toestand zullen hebben, en U voor mij zullen aanroepen; barmhartige Jesus, verhoor hen dan, en ontferm U mijner!

Als ik het gebruik van alle mijne zintuigen verloren zal hebben, en de gansche wereld voor mij zal verdwenen zijn; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als de laatste zuchten van mijn hart mijne ziel zullen dwingen mijn lichaam te verlaten, aanvaard dan die zuchten als een heilig, ongeduldig verlangen om tot U te komen; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Als mijne ziel, op mijne lippen zwevende, deze wereld voor altijd gaat verlaten, en mijn lichaam koud en levenloos achterlaat, aanvaard dan de vernietiging van dat aardsch leven als een bewijs van hulde en dankbaarheid aan uwe goddelijke Majesteit; barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

Eindelijk als mijne ziel voor U zal verschijnen en voor het eerst den luister uwer Majesteit zal aanschouwen, verwerp haar

dan niet van uw aanschijn, maar gewaardig
U haar in den schoot uwer barmhartigheid
te ontvangen, opdat zij U eeuwig lof zinge;
barmhartige Jesus, ontferm U mijner!

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die ons ten dood verwijzende,
ons het uur en het oogenblik van sterven
verborgen hebt gehouden, geef dat ik al
de dagen mijns levens in rechtvaardigheid
en heiligheid doorbrengende, moge verdienen
met een gerust geweten deze aarde te ver-
laten en in uwe liefde te sterven. Door
Jesus Christus onzen Heer. Amen.

Z. H. Pius VII heeft 12 Mei 1802 verleend
100 dagen aflaat eens elken dag te verdienen als
men deze Litanie godvruchtig bidt; en een vollen
aflaat, onder de gewone voorwaarden, eens in de
maand als men ze dagelijks bidt. Deze aflaten
zijn toevoeglijk aan de zielen des Vagevuurs.

Geestelijk Testament.

In den naam des Vaders en des Zoons
en des Heiligen Geestes. Amen.

Ik, N. N., arme zondaar, vrijgekocht
door de verdiensten en het dierbaar Bloed
van Jesus Christus, thans nog in het volle
bezit en gebruik mijner verstandelijke ver-
mogens, maar niet wetende hoe het met
mij in mijn laatste uur zal gesteld zijn,

heb besloten, door de liefde voor mijn Verlosser en door het verlangen naar mijne zaligheid gedreven, de volgende beschikkingen te maken, opdat, mocht de dood mij verrassen, ik bereid zij voor mijn oppersten Rechter te verschijnen.

1. Ik verklaar dan vooreerst, in de tegenwoordigheid van den Almachtigen God, van de Allerheiligste Maagd Maria, mijne Moeder, en van geheel het hemelsch hof, dat ik wil leven en sterven als een kind der alleen ware, katholieke Kerk. Ik begeer te bewaren tot mijn laatsten snik, mijn heilig, dierbaar katholiek geloof, dat ik nu openlijk belijd.

2. Ik vergeef uit geheel mijn hart, en alléén uit liefde voor Jesus Christus, al wat mijne vijanden, wie zij ook zijn mogen, mij ooit hebben misdaan; en ik hoop vastelijk dat mijn Goddelijke Verlosser, door zijne oneindige Barmhartigheid mij ook al mijne zonden en misdaden zal vergeven; zij zijn mij allen leed en ik verfoei ze uit den grond mijns harten, omdat ik daardoor zoozeer Gods oneindige Majesteit beledigd en zijne Liefde miskend heb.

3. Ik beveel aan de vijf Heilige Wonden van mijnen minnelijken Verlosser mijne

arme ziel, als een goed dat Hem alléén toebehoort, daar Hij voor haar zijn dierbaar Bloed vergoten heeft. Ik smeeek Hem vurig dat Hij haar, als het werk zijner handen gelieve te ontvangen en dat zij, dit leven verlatende, een veilige toevlucht moge vinden in zijn Goddelijk Hart. Wat mijn lichaam betreft, aangezien het van aarde gemaakt is, geef ik het aan de aarde terug, totdat het den God van goedheid behage, het in den dag des oordeels uit de aarde te doen opstaan en met mijne ziel te vereenigen, om met haar, zooals ik hoop, het eeuwig geluk deelachtig te zijn. Ik verzoek ook deel te mogen hebben aan alle gebeden en goede werken, die gedaan zijn of nog gedaan zullen worden in geheel de Christenwereld en vooral in het Broerschap van den Zaligen dood.

4. Ik begeer vurig, zoodra ik gevaarlijk ziek zal worden, de HH. Sacramenten der stervenden te ontvangen, opdat mijne ziel daardoor versterkt en verkwikt, met des te meer moed en vertrouwen het huis harer eeuwigheid moge ingaan.

5. Ik beveel aan de goddelijke Voorzienigheid en aan de bijzondere bescherming der Allerheiligste Maagd Maria al mijne

bloedverwanten en vrienden, ik hoop en vertrouw mij eens met hen allen vereenigd te zien in het hemelsch vaderland, om nooit meer van elkander gescheiden te worden. Ik hoop dat zij mij na mijn dood, hun geestelijken bijstand niet zullen weigeren, terwijl ik beloof dat ik hen allen indachtig zal zijn, zoodra ik het geluk mag hebben, in het verblijf der Zaligen opgenomen te worden.

6. De mij nog overige dagen van mijn leven, dat als rook vergaat, wijd ik U toe, o Goddelijk Hart van mijn Jesus. Voortaan wil ik niet meer leven tenzij in U, met U, en voor U. Ach! verleen mij de genade U te mogen beminnen en loven tot aan het einde mijns levens. Geef dat mijn onbeduidend leven iets moge bijdragen tot de verheerlijking van uw Goddelijk Hart en dat ik met uwen gezegenden Naam op de lippen eens in dat Hart mijn geest moge geven.

7. Ik verkies voor mijne machtige en bijzondere Beschermster in alle gevaren, de Allerheiligste Moeder van mijn Heer en mijn God. Zij is de toevlucht der zondaren, de troosteres der bedrukten; ik beveel mij met een kinderlijk vertrouwen

aan hare moederlijke zorg en bescherming aan, nu, maar bijzonder in het uur van mijnen dood. Ik bedank mijn Engelbe-
waarder voor al de liefderijke zorgen, die hij tot nu toe voor mij gehad heeft; ik hoop dat hij mij zal blijven bijstaan tot aan het einde van mijn leven, en dat hij mij zal beveiligen tegen het gevaar van eeuwig verloren te gaan.

Eindelijk, bid ik U, o Zaligmaker mijner ziel, gewaardig U dit mijn testament goedgunstig aan te nemen; bekrachtig en bezegel het in de liefde uws Harten, opdat geen bekoring of wat ook ooit in staat moge zijn het te verijdelen of te vernietigen en mij van U te scheiden. In deze gesteltenis wil ik sterven om eeuwig met U in den hemel te leven. Amen.

Heilzame gedachten aan den dood.

Niets is zoo zeker als de dood. O mensch, wees indachtig dat gij niet altijd in deze wereld zult blijven; gij moet sterven, en alles, in en buiten u, kondigt u den onvermijdelijken dood aan. Gij zult den dood sterven, zoo is, ten gevolge van Adam's zondeval, door een onherroepelijk vonnis van God tot ons allen gezegd;

wij zijn ten dood veroordeeld en wij dragen, volgens het woord van den Apostel, het voorteeken van den dood in ons. Men moge op den dood denken of niet; hem zoeken te ontvluchten of niet: vastgesteld blijft het dat alle menschen, gij dus ook, eens zullen sterven. De geschiedenis met hare duizenden namen van lang vergeten grootheid en macht; de aarde met hare ontelbare graven en lang verdwenen rijkdom en weelde; uw eigen leven, waarin gij dagelijks, hier een rijke, daar een arme, hier een kind, daar een grijsaard naar het graf ziet dragen; het zegt u alles zoo duidelijk dat er niemand is die altijd blijft leven, of kans heeft den dood te ontgaan. Hoevelen uwer vrienden en kennissen liggen reeds in het graf? Nog eenigen tijd en men zal van u zeggen, wat gij thans van anderen zegt: hij is er geweest; — hij is niet meer; — hij is dood. — Waarom dan willen vluchten, wat door niemand gevlucht kan worden? — Neen, wees indachtig dat de dood niet toeft, hoe gij ook toeft of vreest aan hem te denken. Het jaar, de dag, het uur is vastgesteld; en of gij de oogen afwendt, de ooren sluit, gij gaat dien dood te

gemoet: elk oogenblik van den dag, van den nacht komt gij hem al nader en nader, totdat gij eens in zijne armen valt. — Wanneer? — Waar zal het zijn? —

Niets is zoo zeker als de dood. Ik zal sterven; — Wanneer? Waar? Hoe? — het is God alleen bekend. Ik weet niet hoelang ik nog zal zijn, en of mijn Schepper mij niet weldra uit het leven zal wegnemen. Geen jeugdige leeftijd, geen bloeiende gezondheid, geen krachtig gestel, geen overvloed aan geld of vrienden; niets ter wereld is mij een waarborg. Alles wat ik weet, ik zie het bij anderen, is dat men sterft, als men het minste denkt te zullen sterven. Als een dief in den nacht zoo zal ik tot u komen, en gij weet niet op welk uur ik komen zal. Hoevelen hebt gij er gekend, tot wie de dood zóó gekomen is? Te huis, — op straat, — in den slaap, — aan den arbeid, — in den schouwburg, — in de danszaal, — aan tafel, — op reis, — in den vreemde; de dood ziet naar geen plaatsen, naar geen tijden, naar geen personen of toestanden; als zijn uur geslagen is, toeft hij niet. Hoe dwaas dan zijne bekeering uit te stellen, of op den dag van morgen te rekenen, terwijl men geen

dag, geen uur zeker van zijn leven is. Hoevelen beweenen thans die dwaasheid in de hel, en zullen haar eeuwig beweenen met onvruchtbare tranen? Weest gij derhalve bereid, want op het uur, dat gij het niet zult denken zal de Zoon des menschen komen.

Niets is zoo gewichtig als de dood. Van den dood hangt de eeuwigheid af; — eeuwigheid van genot, of eeuwigheid van lijden; — eeuwig de hemel of eeuwig de hel. — Het is een gewichtig, een angstig oogenblik voor den mensch, het oogenblik waarop hij eene groote som geld, eene winstgevende betrekking, een belangrijk proces moet winnen of verliezen. Wat bange uren, wat slapelooze nachten gaan dat oogenblik vooraf! Niets wordt gespaard, niets onbeproefd gelaten, wat men denkt dat kans tot slagen kan geven. — En het oogenblik, waarop ik eene eeuwigheid van geluk moet winnen of verliezen; het oogenblik, waarop voor mij onfeilbaar zeker volgen moet: òf de hemel, òf de hel, — zal het minder gewichtig heeten? Is in andere zaken het geluk mij tegen; is de kans verloren; ik kan nieuwe kansen beproeven; ik kan hopen dat ik een tweede

maäl gelukkiger zal zijn. Maar is de hemel verloren, dan is hij eeuwig verloren; ik kan geen tweeden dood sterven, of geen tweeden hemel winnen. Waar de boom valt blijft hij liggen. Hoe dwaas dus zoo-veel zorg te hebben voor dat leven, waarvan niets overblijft! — Zoo weinig zorg voor dien dood, waarop alles volgen moet!

Wacht niet totdat op uw sterfbed uwe oogen te laat voor die dwaasheid open gaan; totdat gij tijd zult zoeken, en er geen tijd meer zijn zal. — Leer in het Broederschap van den zaligen dood den kostbaren dood van den rechtvaardige sterven. Gij moogt die grootste van alle genaden van Gods barmhartigheid verwachten, indien gij in uw hart eene teedere liefde koestert voor den stervenden Jesus en zijne lijdende Moeder; indien gij u dagelijks tot den dood voorbereidt: door met zorg te vermijden wat gij op uw sterfbed zult wenschen vermeden te hebben, door met ijver te betrachten wat gij dan zult wenschen gedaan te hebben; want men sterft meestal zooals men geleefd heeft: zoo als het leven is, zoo is de dood.

Bemoedigende gedachten over den dood.

De mensch heeft eene natuurlijke vrees voor den dood. Die vrees is heilzaam voor zoover zij ons opwekt de zonde te vluchten, en door een christelijk leven ons tot een zalig sterven voorbereid te houden. De ondervinding toch leert, dat zij, die bij hun leven met eene heilige vrees voor den dood bezielde zijn, hem op hun sterfbed minder vreezen. Maar de overdreven vrees is schadelijk, ja zelfs gevaarlijk voor de ziel; want zij beneemt den mensch de noodige kracht en moed om, in vrede des harten en met betrouwen op God, zoo te leven dat hij zich een zaligen dood waardig maakt. Wie hem te zeer vreest, zal veel meer trachten hem te ontvluchten, dan door een christelijk leven zich op zijne komst voorbereid te houden; en loopt zoo slechts gevaar vroeg of laat onvoorbereid in zijne armen te vallen. — Verlies daarom de onschatbare voordeelen van een zaligen dood niet uit het oog; zij zullen u niet den dood, maar den onzaligen dood doen vreezen en u helpen om met allen ijver en met een blijmoedig hart naar een zaligen dood te streven.

De dag van den dood is beter dan de

dag der geboorte; want de dood is de bevrijding en het einde van alle kwaad: hij is het begin van het hoogste goed; en hij geeft ons de gelegenheid om de verhevenste deugden te oefenen.

1. De dood is het einde van alle kwaad. Het eerste en grootste kwaad op deze wereld, ja het eenig kwaad, is de zonde; omdat door de zonde de oneindige Majesteit en Goedheid van God beleedigd wordt, en wij door de zonde alléén het geluk des hemels verliezen. De mensch, zoolang hij leeft, is van alle kanten blootgesteld aan dat kwaad, en nooit zal hij mogen zeggen dat hij er geheel vrij van is. Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben dan bedriegen wij ons zelve en de waarheid is niet in ons; zegt de H. Joannes. Indien de rechtvaardige zevenmaal valt en weer opstaat; wat dan hij die niet geheel rechtvaardig mag heeten? Wat is het leven van de meesten anders dan een voortdurend vallen en opstaan? Hoe dikwijls hebt gij berouw over uwe zonden gehad? Hoe dikwijls u voorgenomen liever den dood te sterven, dan God den Minnaar uwer ziel, opnieuw te vergrammen? En toch hoe dikwijls zijt gij ontrouw geworden? —

Moeten wij niet allen met het woord van Paulus zeggen: het goed dat ik zou willen doen laat ik achter; en ik doe het kwaad dat ik zou willen laten? — Welnu, de dood is het graf van de zonde, zegt de H. Augustinus, hij belet ons God te beledigen. Welke krachtige beweegreden, niet waar, voor de godminnende ziel om naar den dood te verlangen?

Er is een ander soort van kwaad, een kwaad dat den mensch wel is waar, als hij wil, tot heil verstrekt, maar dat hem nochtans niet zelden met den Apostel moet doen zuchten en klagen: wie zal mij bevrijden van dit sterfelijk lichaam? Dat kwaad is de voortdurende, niet zelden geweldige strijd, door driften en hartstochten, door wereld en duivel den mensch aangedaan. Voorzeker die strijd is zalig; want niemand zal gekroond worden, die niet wettig gestreden heeft. Maar toch, wie is niet liever in de vredestad dan in het oorlogsveld? Wie vindt het niet wenschelijker de kroon der overwinning te dragen, de buitgemaakte goederen in vrijheid en rust te genieten, dan ze nog in waken en lijden, met gevaar van zijn leven te moeten veroveren? — Welnu de dood maakt een einde aan dien

strijd van het leven; hij verslaat voor goed en voor eeuwig al onze vijanden; hij opent ons de poorten dier eeuwige Stad, waar het rusten, het zegevieren, het genieten zal aanvangen, om nooit meer te eindigen. En zou dan de dood in dit leven vol strijd geen troostende waarheid zijn voor den mensch?

En dan, al die kwellingen, al die krankheden en rampen in het menschelijk leven? O zeker zij zijn wederom voor den mensch, als hij ze in geloof en geduld weet te dragen, eene bron van veel verdiensten. Zalig de armen van geest; Zalig zij die weenen: Zalig met een woord dat leven, van arbeid, beproeving en lijden! Maar waarom? Omdat de dood ons eens uit dit tranendal zal overbrengen naar dat zalig land, waar God voor immer alle tranen zal drogen, en waar geen rouw, geen droefheid, geen lijden gekend wordt. De dood is dus als de reddende engel, die onze gevangenis ontsluiten, onze boeien verbreken zal, om ons binnen te leiden in de plaats van eene eeuwige, ongestoorde vreugde. Wie zou hem dus vreezen? Wie niet veeleer hem beminnen?

2. De dood is het begin van het hoogste

goed. De mensch kan niet volkomen bevredigd, verzadigd en dus gelukkig zijn, zoolang hij God, het hoogste goed, voor wien zijn hart gemaakt is, niet bezit. Zoolang de mensch op aarde is, kan God zich door zijne genade, door zijne liefde aan hem mededeelen, en kan de mensch in het beminnen van dien God een genot smaken, dat alle aardsche genoegens verre overtreft; maar hoe meer God zich door zijne genade aan hem mededeelt, des te meer zal zijne ziel haken naar dien God; hoe meer hij God bemint, des te meer zal hij gevoelen dat hem nog te beminnen overblijft. Met den H. Ignatius zal hij in zijne liefde uitroepen: hoe walgt mij de aarde als ik den hemel aanschouw! En met den koninklijken profeet zal hij verzuchten, wie zal mij, als de duive vleugelen geven, en ik zal opvliegen en rusten. — Welnu de dood geeft die vleugelen aan de ziel; hij stelt haar in het bezit van dien God; hij geeft haar dien God zóó te aanschouwen, zóó te bewonderen en te beminnen, dat zij in al hare vermogens volkomen verzadigd, in eeuwigheid niets meer te wenschen zal hebben. O Heer, riep daarom de H. Augustinus uit, laat mij

toch sterven; want zonder te sterven kan ik U niet van aanschijn tot aanschijn aanschouwen, noch U eeuwig bezitten. Waarom dan zouden wij hem vreezen? Met den dood moet ons alle goed geworden.

3. De dood geeft ons de gelegenheid om de verhevenste deugden te oefenen, en zoo in dat laatste uur nog vele schatten te vergaderen. De H. Alphonsus de Liguori zegt dat er velen zijn die op hun sterfbed meer verdienen dan zij in geheel hun leven verdiend hebben. Waarom?

Neemt de mensch, als zijn uur van sterven gekomen is, den dood in onderwerping aan uit de hand van God, dan doet hij daardoor de schoonste en de volmaaktste akte van aanbidding. Hij erkent God als den Heer en Meester van leven en dood en van al wat bestaat: God heeft mij het leven geschonken, Hij neemt het mij af, dat zijn aanbiddelijke Wil geschiede? Zoo kan dus de mensch, stervende, aan God het schoonst mogelijk offer brengen: het offer van zijn leven met alles wat hij is en heeft; en vereenigt hij dat offer van zijn leven met het offer van Jesus aan het kruis, dan stijgt het ongetwijfeld als een

aangename geur ten hemel en kan krachtig genoeg zijn om aanstonds alle schulden van den stervende weg te nemen.

Door dat offer van onderwerping aan den aanbiddeijken Wil van God, doet de stervende tegelijk eene aan God alleraangenaamste en voor zich allerverdienstelijkste belijdenis van een waar geloof, van een vast vertrouwen; maar vooral van eene zuivere liefde; de liefde toch, volgens het getuigenis van Christus zelf, kan niet verder gaan, dan dat iemand zijn leven geeft voor die hij bemint. O Jesus, uit liefde voor mij aan het kruis gestorven, ik wil sterven uit liefde voor U, en hadde ik duizend levens, gaarne zoude ik ze geven uit liefde voor U!

De dood geeft daarenboven nog aan den mensch de allerschoonste gelegenheid om aan God zijne dankbaarheid te betoonen. Wat al weldaden hebt gij in uw leven uit Gods milde hand ontvangen? Geheel uw leven is het niet eene aaneenschakeling van gunsten en genaden geweest? En wat hebt gij den Heer wedergegeven voor alles wat Hij u gegeven heeft? Welnu, neemt gij uit de hand, die u zooveel weldaden schonk, ook dien dood en zijne smarten

met erkentelijkheid aan ; geeft gij aan God uw leven omdat Hij het van u vraagt, dan brengt gij Hem een dankoffer dat Hem bewegen zal u met eeuwige, onvergankelijke weldaden te beloonen.

De dood eindelijk geeft ons een gemakkelĳk en zeker middel aan de hand om aan Gods rechtvaardigheid te voldoen. Hij is eene straf door God aan gansch het menschdom opgelegd voor de zonde ; gij zijt stof en tot stof zult gij wederkeeren. Door die straf te ondergaan zou de mensch boeten voor de zonde, maar voldoen voor de zonde kon hij niet. Dan, toen het Leven aan het kruishout gestorven is, toen is de dood zelve gestorven ; zooals Paulus zegt. Na Jesus' bitteren dood aan het kruis, is onze dood, als wij willen, geen straf meer, maar ook een zoenoffer voor onze zonden. Als de christen stervende met zijn stervenden Verlosser zich vereenigt, en evenals Hij uit de hand van den hemelschen Vader zijnen dood aanneemt ter voldoening voor zijne zonden, dan kan en zal hij ongetwijfeld aan Gods rechtvaardigheid voldoen. — Overweeg dat alles ernstig, en zeg dan of de gedachte dat gij eens sterven moet, u niet veeleer met vreugde

dan met vrees moet bezielen? Gij verlangt naar den Hemel en zijn onvergankelijk geluk? Welnu, de dood brengt er u heen. Door den dood is Jesus, zijn zijne Heiligen den Hemel ingegaan, zoudt gij er langs een anderen weg willen komen?

Bezwaren tegen den dood.

Ik zou den dood niet vreezen, als ik maar zeker was van mijne zaligheid.

God wil dat wij tusschen vrees en hoop onze zaligheid zullen bewerken; maar de hoop moet grooter zijn dan de vrees. Indien gij bij uw leven zooveel mogelijk tracht te doen wat gij eens op uw sterfbed zult wenschen gedaan te hebben, waarom zoudt gij dan niet alle hoop hebben? Of denkt gij dat Hij, die zoo bitter veel geleden heeft om u zalig te maken, ook niet om uwe zaligheid bekommerd is? Tracht slechts door een heilig leven u voorbereid te houden op een zaligen dood; en laat verder uw lot in Gods handen. Uw vertrouwen op Hem zal niet beschaamd worden.

Maar mijn doodstrijd kan zoo verschrikkelijk zijn. Ik zal misschien zooveel moeten lijden.

En zoudt gij dan niets willen lijden voor den hemel? Niets, om voor uwe zonden te voldoen? Niets, om het Vagevuur te ontgaan of te verkorten? Zoudt gij dan stervende niets willen lijden uit liefde voor Hem, die stervende aan zijn kruis zooveel heeft geleden uit liefde voor u?

Maar ik zal niet geduldig zijn. En dan hoe zwaar zal ik misschien bekoord worden?

Hier zou Jesus tot u, zooals voorheen tot zijne Apostelen kunnen zeggen: wat zijt gij bevreesd, gij kleingeloovigen? Weet gij dan niet dat Hij niet zal toelaten dat iemand boven zijne krachten beproefd wordt? Laat de duivel bij ons sterfbed zijn om ons te bekoren; ook Jesus en Maria zullen er zijn om ons te troosten. Ja, Jesus zal het zich als het ware tot een plicht rekenen u in uwen doodstrijd bij te staan, daar gij zoo dikwijls in uw leven Zijn smarvol stervensuur met dankbare godsvrucht hebt herdacht. Vrees dus niet; — zal God misschien voor u een harden doodstrijd toelaten, het zal alleen zijn om u des te rijker te beloonen. Hoe zwaarder strijd, hoe grooter belooning.

Maar het oordeel dat op den dood moet volgen. Ik sidder en beef als ik er aan denk.

En weet gij dan niet wie u oordeelen zal? Is het voor den zondaar schromelijk zegt de H. Augustinus, te vallen in de handen van den levenden God, het is eveneens, troostvol voor den rechtvaardige te vallen in de armen van den barmhartigen Jesus. Hoe, gij zoudt het oordeel vreezen van dat Hart, dat slechts liefde is? Van dat Hart dat het minste ter zijner liefde gedaan, zoo rijk, zoo edelmoedig beloont? Indien het in uwe macht was u een rechter te kiezen, waar zoudt gij er een vinden met zulk een Hart? O zalige gedachte! het hart, dat ik bij mijn leven vereer, is het Hart van Hem, die mij oordeelen zal. Laat ik doen naar de schoone lessen en voorbeelden van dat Hart: veroordeel niemand en gij zult niet veroordeeld worden; — vergeef en u zal vergeven worden. Zoo zal ik naar die ontmoeting van mijn Rechter meer mogen verlangen dan er voor vreezen.

Maar wie weet hoelang ik nog in het Vagevuur zal moeten lijden? En dat lijden is toch zoo verschrikkelijk?

Zeker, zoolang gij nog niet geheel rein zijt, kunt gij den Hemel niet binnengaan en is het Vagevuur de plaats, waar gij tot

zelfs van het laatste vlekje gezuiverd zult worden, tot het laatste penningske aan Gods rechtvaardigheid zult moeten voldoen. Dat de pijnen van dat Vagevuur zeer zwaar en allerbitterst zijn, is het algemeen gevoelen der HH. Vaders en Godgeleerden, ofschoon de H. Kerk over de natuur, en den aard dier pijnen niets beslist heeft. Maar zoudt gij denken dat er niets is wat dat lijden verzacht? De H. Franciscus van Sales is van gevoelen dat de gedachte aan het Vagevuur ons meer moet troosten dan verschrikken. Het is waar, zegt die heilige en geleerde bisschop, de pijnen van dit leven kunnen niet vergeleken worden met de pijnen van het Vagevuur, maar ook de voldoeningen van dit leven zijn niets vergeleken bij de voldoeningen die de ziel in het Vagevuur smaakt.

1. In het Vagevuur toch is de ziel in eene gestadige vereeniging met God.

2. Zij is volmaakt onderworpen aan den aanbiddelijken Wil van God; zij kan niets willen, wat Hij niet wil; zoo zelfs dat als de Hemel voor haar open stond, zij zich liever in de hel zou werpen, dan bezoedeld voor den driewerf Heilige verschijnen.

3. Zij is daar dus niet gedwongen, maar

geheel vrijwillig en met liefde; en zij wil niet anders dan in het Vagevuur zijn, zoolang zij zich niet geheel zuiver ziet en weet dat zij aan Gods rechtvaardigheid ten volle heeft voldaan.

4. Zij wil er zijn niet alleen zoolang, maar ook op de wijze als het God behaagt; alles wat Hij wil dat zij lijden zal, wil ook zij.

5. Zij kan niet meer zondigen, noch de minste ongeduldigheid of onvolmaaktheid begaan.

6. Zij bemint God meer dan zij zich zelve bemint; en zij bemint Hem met eene onbaatzuchtige, met eene allervolmaakste liefde; door die liefde voelt zij zich gelukkig in haar lijden, omdat zij door dat lijden voldoening, eer en glorie kan geven aan God.

7. Zij is volkomen zeker van hare zaligheid.

8. Zij is daar niet verlaten in haar lijden. Gods Engelen troosten haar. En zou Jesus' medelijdend Hart zelf niet daar zijn om haar te troosten, nu zij lijdt, maar lijdt uit zuivere liefde voor Hem?

Het vagevuur is dus een hel van pijn, maar tevens een Hemel van zoetheid. Het vuur van Gods rechtvaardigheid doet de ziel daar vreeselijk lijden; maar het

vuur der liefde maakt dat lijden zoet.

Ik geloof niet, zoo schreef reeds in haar beroemd werk over het Vagevuur de II. Catharina van Genua, dat het mogelijk is eene voldoening te vinden, die vergeleken kan worden met de voldoening, die eene ziel in het Vagevuur smaakt; eene voldoening die steeds grooter wordt naarmate zij het beletsel om God te aanschouwen ziet verdwijnen.

De geleerde kardinaal Bellarminus schijnt van gevoelen dat er zielen in het Vagevuur zijn, die geen andere pijnen lijden dan de berooving van Gods aanschijn. De II. Alphonsus de Liguori is van hetzelfde gevoelen.

Hoe het zij, kwellen wij ons niet door overdreven en ijdele vrees, maar beijveren wij ons veeleer om dat Vagevuur zooveel mogelijk te ontgaan :

1. Door zorgvuldig de zonde te vluchten en aldus geen nieuwe schulden te maken bij God.

2. Door de lasten en moeilijkheden des levens, de krankheden van ons lichaam en allen tegenspoed geduldig, in den geest van boetvaardigheid te dragen.

3. Door dikwijls te verwekken eene

akte van volmaakte liefde tot God.

4. Door de liefdewerken, hetzij geestelijke of lichamelijke, waar wij de gelegenheid er toe hebben, niet te verzuimen ; vooral door goed te zijn voor den arme.

5. Door veel te doen en te laten voor de geloovige zielen.

6. Door zooveel mogelijk gebruik te maken van de aflaten, zoo ruimschoots ook aan het Broederschap van den Zaligen Dood verleend.

O Jesus ! door uw bitteren dood, uit
liefde voor ons gestorven, geef
dat wij allen eens den dood der
rechtvaardigen sterven

Oefening van den H. Kruisweg

om door het lijden van Jesus een
Zaligen dood te verwerven.

VOORBEREIDING.

't Is den menschen vastgesteld eens te sterven, zegt de Apostel (Hebr. IX 27.)

Dit vonnis is door God zelven tegen een ieder uitgesproken, en alle machten der aarde zijn niet in staat de uitvoering daarvan een oogenblik te vertragen. Dit vonnis is onherroepelijk tegen U vastgesteld.... Gij zult weldra sterven, dat is, gij zult weldra alles, wat u in de wereld dierbaar is, moeten verlaten.... Wie schrikt niet bij deze gedachte, te meer daar wij maar ééns kunnen sterven? Konden wij tweemaal sterven, dan zouden wij het den eersten keer kunnen wagen; maar nu is het vastgesteld, ééns, maar ééns! te sterven.

Eenmaal in doodzonde gestorven, is dus voor eeuwig ongelukkig sterven.

Eenmaal in de liefde Gods gestorven is dus voor eeuwig zalig sterven.

G E B E D.

Ach, lieve Jesus, hoe dikwijls heb ik de eeuwige straffen verdiend! Uwe goedheid heeft mij tot nog toe gespaard en tijd tot boetvaardigheid gegeven opdat ik mij tot een zaligen dood zou voorbereiden. O minnelijke Jesus! verleen mij toch de genade, van de laatste H. Sacramenten met volle kennis en goede voorbereiding te mogen ontvangen. Zoo ik maar in uwe liefde mag sterven, dan ben ik rijk genoeg en vraag u niets anders. O Jesus laat mij den dood der rechtvaardigen sterven, en geef dat mijn uiteinde aan het hunne gelijk zij.

O Maria! vergezel mij op den Kruisweg, en bid voor mij, nu en in het uur van mijnen dood. Amen.

I. STATIE.

Jesus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat gij door Uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus ik aanbid de liefde, waarmede Gij U zelve aan het onrechtvaardig doodvonnis hebt onderworpen, om mij van den eeuwigen dood te verlossen. Uit liefde voor U en tot boeting mijner zonden, onderwerp ik mij aan het doodvonnis, dat God om de zonde tegen mij heeft vastgesteld. Ja, dierbare Jesus! ik omhels met liefde den dood als eene rechtvaardige straf mijner zonden, en stel mij volkomen in Uwe handen.

Zie lieve Jesus, ik wil sterven, omdat Gij het wilt, gelijk Gij het wilt, en wanneer Gij het wilt. Ik wil niet meer leven, tenzij om U te dienen, en mijne zonden te beweenen.

O Maria, bid voor mij, opdat ik mij volkomen aan Gods beschikking onderwerpe! en bereid zij uit liefde tot Hem te sterven. Amen

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer ontferm U onzer.

O God! wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

II. STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door Uw H. Kruis de Wereld verlost hebt.

O Jezus! ik bewonder de liefde waarmede Gij het kruis omhelsde en op Uwe schouderen naamt om er tot boeting mijner zonden aan te sterven. Zou ik dan ook, uit liefde tot U, mijn kruis niet gewillig opnemen, en de ziekte, die mij naar den dood zal leiden niet blijmoedig aannemen en met liefde verdragen?

Ja zeker zal ik het gaarne doen, lieve Jezus, maar Gij weet, hoe zwak ik ben; daarom bid ik U, mij te versterken en de genade te geven, dat ik de ziekte als een kruis en zalige aankondiging van mijn nabijzijnden dood, gewillig aanneme en de pijnen en smarten, welke daarmede zullen verbonden zijn, met geduld en gelatenheid verdrage.

O Maria! ik beveel mijn laatste uur, en alles wat mij daarna staat te wachten in Uwe moederlijke bescherming. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer ontferm U onzer.

O God wees ons Zondaars genadig

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

III STATIE.

Jesus valt ten eersten maal onder het kruis.

Wij aanbidden en loven U Christus.

Omdat Gij door Uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus hoe bitter was uw toestand !

Ik zie U hier, als een machteloze geheel uitgeput, onder het kruis bezwijken en hulpeloos ter aarde liggen. Zoo zal ik ook eens door de ziekte uitgeput en krachteloos en gedwongen op een bed van smarten liggen . . . O Jesus, uit liefde tot U neem ik van dit oogenblik, die ziekte aan, die mij zal boodschappen, dat mijn wandel in deze wereld ten einde loopt. Minnelijke Jesus ! die hier voor mij ter aarde ligt, wil mij bid ik U in dat benauwde oogenblik genadig zijn, opdat ik moge volharden.

O Maria ! bid voor mij, opdat ik als de krachten van mijn lichaam bezwijk, mijne ziel versterkt worde, en ik uit liefde tot God de ziekte geduldig lijde en voortgang make in de deugd. Amen

Onze vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer, Heer ontferm U onzer.

O God ! wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

IV. STATIE.

Jesus ontmoet zijn lieve Moeder.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door Uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

O Maria! hoe groot was Uwe droefheid, toen Gij Jesus met het kruis op zijne schouderen ontmoette... Uw hart scheurde van medelijden, en het was U niet mogelijk een woord te spreken, doch Gij waart geduldig, en volkomen met Gods wil te vreden. O welk schoon voorbeeld voor mij wanneer mijne tong door de hevigheid der pijnen zal verstijven, en zij onbekwaam zal zijn om den dierbaren naam van Jesus en den uwen uit te spreken. O Maria bid voor mij, opdat ik met Gods wil tevreden blijve, en inwendig in mijn hart den H. naam van Jesus en de Uwen godvruchtig aanroep. Bid voor mij, opdat ik die laatste stonden den gekruisten Jesus dikwijls met liefde omhelze, gelijk gij Hem op den kruisweg in uw moederlijk hart omhelsd hebt. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer Heer. Wees ons zondaars genadig. Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

V STATIE.

Simon wordt gedwongen het Kruis te dragen.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

Waartoe, O Jesus! zijt Gij door mijne zonden gebracht? ... Gij bestiert Hemel en aarde, en hier zie ik U om mijne zonden als machteloos, niet in staat uw Kruis te dragen, zoodat Gij door uw eigen schepsel moest geholpen worden...

Gij lijdt het Lieve Jesus! om mij in mijne zwakheid te sterken... Welk een liefde.

De tijd nadert, dat ik, tot straf der zonden door de ziekte zal bezwijken, en dat mijne bevende handen te zwak zullen worden, om uw Kruis en de brandende kaars der stervenden vast te houden, zoodat ik daarin door anderen zal moeten geholpen worden. O Barmhartige Jesus wees mij dan genadig, en versterk mij dan, opdat ik in dat oogenblik niet bezwijk onder de bekoringen van den duivel. Amen.

O Maria ik stel op U mijn vertrouwen, sta mij bij in mijne laatste oogenblikken en bid voor mij, dat ik een zaligen dood verwerve.

Onze Vader, wees gegroet.

Ontferm U onzer Heer. O God wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

VI STATIE.

Veronica zuivert het aangezicht van Jesus.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door Uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

Zie eens met wat liefde de H. Veronica zich tusschen de volksmenigte een weg baant, om het aangezicht van Jezus te reinigen. O Jezus! ik verheug mij over den troost, welke Gij hier te midden uwer smarten ontvangt. Ach lieve Jezus, ik smEEK U, verleen mij in de benauwdheden der ziekte, de troostmiddelen der H. Kerk. Als ik op mijn sterfbed liggende, een voorwerp van medelijden zal zijn voor allen, als het gezicht mijner bleeke wangen, van het koude doodzweet, hen met schrik zal slaan, lieve Jezus wees mij dan genadig, troost mij dan door Uwe H. Sacramenten, kom dan tot mij in de H. Communie, en druk uw beeld in mijne ziel die dan binnen weinigen tijd voor uwe rechtbank zal moeten verschijnen.

O Maria, bid voor mij, en bewaar mij in die laatste oogenblikken, waarvan de geheele eeuwigheid afhangt. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm U onzer Heer, ontferm U onzer. o God wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

VII STATIE.

Jesus valt ten tweede male onder het kruis.

Wij aanbidden U Christus en loven U,
Omdat Gij door uw H. Kruis de wereld ver-
lost hebt.

Ach lieve Jesus, mijn hart wordt ontroerd, wan-
neer ik zie, dat Gij hier zoo ellendig valt en zoo
bitter mishandeld wordt.

Helaas mijne zonden zijn er de oorzaak van!..
Wat zal er van mij geworden, als ik eens onder
de ziekte zal bezwijken en voor uwe vierschaar
gedagvaard worden? Zal ik dan voor U mogen
staan, of wel van voor Uw troon in den afgrond
neder vallen? Ach mijn eeuwig lot is mij onbekend.
Eeuwig in den Hemel of eeuwig in de hel!
Schrikkelijke gedachte!... maar uw lijden beurt
mij op, lieve Jesus en geeft mij vertrouwen, dat
Gij mij dan genadig zult wezen: want Gij zijt hier
gevallen om mij op te richten en staande te houden.

O Jesus als mijne ooren zich voor de ooren der
mensen zullen sluiten, wees mij dan genadig.

O Maria! bid voor mij, opdat ik dan hoore....

Kom, gezegende mijns Vaders bezit het rijk, dat
voor u bereid is van het begin der wereld Amen.

Onze Vader, Wees gegroet.

Ontferm U onzer Heer ontferm U onzer.

O God wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barm-
hartigheid in vrede rusten.

VIII STATIE.

Jesus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus, hoe groot is uw lijden!...

Het beweegt de versteendste harten tot medelijden en ik zie de vrouwen van Jerusalem meedoogend over U weenen.

Ach wat zal er van mij en mijn dood geworden... Indien zij met het groene hout, met U lieve Jesus! zoo handelen, wat zal er dan met het dorre, met mij grooten zondaar, geschieden? O Jesus! Geef nu aan mijne oogen tranen van boetvaardigheid, eer de tijd komt waarop ik vruchteloos zou weenen. Ik smEEK U door de verdiensten van uw bitter lijden, wees mij barmhartig als mijne stervende oogen zich voor de wereld sluiten, en geene tranen van boetvaardigheid meer zullen kunnen storten. O Jesus laat mij hier met U lijden, doch spaar mij in de eeuwigheid.

O Maria! bid, voor mij in het uur van mijn dood, opdat ik steeds blijve vertrouwen op de verdiensten van Jesus lijden. Amen.

Onze vader, Wees gegroet.

Ontferm U onzer Heer, ontferm U onzer.

O God wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

IX STATIE.

Jesus valt ten derde male onder het Kruis.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus ! Staan de engelen niet altijd tot uw dienst gereed !... Hoe zijt gij dan hier van alle hulp beroofd, en hoe bezwijkt Gij reeds ten derde male onder uw kruis ?...

O Ziel ! het is om u mijne liefde te toonen, en u in allen nood te versterken,

O Jesus waardoor heb ik die gunst verdiend ? Wees mij barmhartig, als ik machteloos zonder menschelijke hulp op mijn sterfbed zal liggen.

Zie lieve Jesus ! ik geef mij van nu af geheel aan uwe beschikking over; handel met mij volgens uw wil ; als mijn lichaam onder de smarten bezwijkt zal ik u gedenken, die daar voor mij machteloos ter aarde ligt...

O Jesus versterk mij door u lijden.

O Maria ! als ik in de benauwdheid van den laatsten strijd en in de pijnen des doods zal liggen, verstoot mij dan niet; toon dan dat Gij mijne Moeder zijt. Amen.

Onze Vader, Wees gegroet.

Ontferm U onzer Heer ! ontferm U onzer.

Wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overleden door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

X STATIE.

*Jesus wordt van kleederen beroofd en
met gal gelaafd.*

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

Zoo wordt Gij, dan lieve Jesus, van alles zelfs van uwe kleederen beroofd. Ach wat pijn bij het losrukken!... Uwe wonden worden vernieuwd en uwe pijnen verdubbeld, maar Gij lijdt het geduldig, met Gods wil tevreden. Welk schoon voorbeeld voor mij. Nu lieve Jesus! zal ik mij nooit meer aan de wereldsche goederen vast hechten. Nu ben ik bereid alles om U te verlaten. Al zoudt Gij mij van alles, van mijne vrienden, goederen en gezondheid berooven, dan nog zal ik met uwen wil te vreden zijn, als ik maar het geluk mag hebben, op mijn sterfbed met een waar berouw en eene volmaakte liefde de laatste H. Sacramenten te ontvangen, en bekleed te worden met uwe genade, dan ben ik rijk genoeg en vraag u niets meer.

O Maria! bid voor mij, opdat ik arm voor de wereld, rijk voor God zij. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

O God wees ons zondaars genadig.

Dat zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

XI STATIE.

Jesus wordt aan het Kruis genageld.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat gij door uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

Dierbare Jesus, wat pijn moet het voor u geweest zijn, met handen en voeten aan het Kruis genageld te worden, en onbewegelijk daaraan te moeten hangen?

Ach wat pijnlijk sterfbed!

Intusschen blijft Gij vol liefde, en bidt Gij voor uwe vijanden. Wat troost zal het voor mij zijn, hieraan te denken, als ik door de hevigheid der ziekte, onbewegelijk op mijn sterfbed zal liggen. Dan zal uw Kruis lieve Jesus! mijn eenige troost zijn. Daarom omhels ik het van nu af, en zal het in 't vervolg altijd omhelzen.

O Jesus moge ik nu en altijd, gelijk de Apostel, met U aan het Kruis gehecht zijn om er aan te leven en te sterven

O Maria! bid voor mij, opdat ik de smarten van mijn sterfbed geduldig verdrage en met Jesus Kruis vereenige. Amen.

Onze Vader, Wees gegroet.

Ontferm u onzer Heer, ontferm u onzer.

O God wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

XII STATIE.

Jesus sterft aan het Kruis.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

O Jesus, mijn God en mijn al! Gaat Gij nu uit liefde voor mij sterven? O zalige dood, na alles volbracht te hebben beveelt Jesus zich aan zijn Vader zeggende... Vader in uwe handen beveel ik mijnen geest: en zijn hoofd buigend, stierf Hij vrijwillig uit liefde voor de menschen....

Zoo is dan lieve Jesus! uw lijden geëindigd, daardoor gaat Gij eeuwig gekroond worden! Ach of mijn dood aan den uwen gelijk ware. Doch eerst moet ik vrijwillig aan de wereld sterven, en het leven der rechtvaardigen leiden.

O Jesus sterk mij door uwe genade.

O Maria! als mijne ziel voor altijd afscheid neemt van de wereld, en zij het lichaam koud en levenloos achterlaat verstoot mij dan niet, maar bid voor mij, opdat Jesus mij door de verdiensten van zijn dood tot zich neme. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm u onzer Heer, ontferm u onzer.

O God wees ons zondaars genadig,

Dat zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

XIII STATIE.

Jesus wordt van het Kruis afgenomen.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat Gij door uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

O Maria, met wat droefheid hebt gij het lichaam van Jesus in uwe armen ontvangen. Elke wond was voor u een zwaard van droefheid en tevens een bewijs zijner liefde.

O Moeder van Smarten hoe waart gij op dat oogenblik gesteld? Doch mijne ziel! hoe zijt gij gesteld! Jesus is gestorven; Maria is om uwent wil vol droefheid; wat zal er van u geworden in het oordeel? O Maria ontvang mijne ziel, bij haar verscheiden, in uwe moederlijke armen, gelijk gij Jesus na zijn dood ontvangen hebt. Ik bied mij aan om van nu af God getrouw te dienen, en wensch alleen voor hem te leven.

O Maria! ontvang mijne ziel bij haar verscheiden en geleid haar voor den rechterstoel van Jesus opdat Hij mij genadig zij. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm u onzer Heer, ontferm u onzer.

O God wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

XIV STATIE.

Jesus wordt in een nieuw graf gelegd.

Wij aanbidden U Christus en loven U.

Omdat gij door uw H. Kruis de wereld verlost hebt.

O ziel ga met mij naar het graf en leer daar dat alles ijdelheid is. O Jesus Gij wordt nu begraven, ik zal ook spoedig naar het graf gedragen worden, maar mijn lichaam zal tot stof en asch vergaan.

Welk eene dwaasheid dus, dat lichaam zoo te koesteren, op te sieren en er mij op te verheffen tot schade mijner ziel. Ik zal wijzer zijn, lieve Jesus! en voor mijne ziel gaan zorgen, die eeuwig blijft leven. Sta mij bij lieve Jesus! om het overige mijns levens, geheel voor u te besteden, en u dagelijks meer en meer te beminnen. O Maria! bid voor mij, opdat ik niet te veel voor het vergankelijke lichaam, maar meer voor mijne onsterfelijke ziel zorg drage en mij een zaligen dood voorbereide. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Ontferm u onzer Heer, ontferm u onzer.

O God wees ons zondaars genadig.

Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

S L U I T G E B E D.

Hartelijk dank lieve Jesus! dat gij mij in uwe tegenwoordigheid hebt toegelaten, en met zoo vele goede gedachten hebt gelieve te vervullen, ik hoop de aflaten van den Kruisweg verdiend te hebben en vraag vergiffenis voor de oneerbiedigheden waaraan ik mij gedurende deze oefening heb schuldig gemaakt.

Minnelijke Jesus! ik wensch u voortaan uit geheel mijn hart te beminnen voor u te leven, te lijden en te sterven. Ik neem van nu af aan den dood met al zijne gevolgen uit uwe handen aan. Maar verleen mij de genade dat ik met een levendig geloof en vurige liefde, de laatste H. Sacramenten moge ontvangen. O wat troost zal het mij zijn dan, lieve Jesus, u als mij reisgezel naar de eeuwigheid in mij te hebben, om na een zaligen dood eeuwig met u vereenigd te blijven.

O Maria, verlaat mij niet in mijn doodstrijd, verwerf mij een zaligen dood en geleid mijne ziel met u naar den Hemel. Amen.

Bid 5maal Onze Vader, Wees gegroet en Eere zij den Vader ter eere van de 5 H. wonden van Christus en eens Onze Vader en Wees gegroet en Eere zij den Vader ter intentie van zijn Heiligheid den Paus van Rome.

INHOUD.

	Bf.
Inleiding	v
Oorsprong en uitbreiding	i
Doel en middelen	3
Voorwaarden	8
Algemeene oefeningen	9
Gebeden voor de maandelijksche vergadering: Gebed voor de levende leden van het Broederschap . . .	10
Ander Gebed	11
Gebed voor hen die in doodstrijd zijn	12
Stabat Mater	13
Gebed tot de Patronen van den Zaligen Dood	19
Gebeden voor de overledenen . . .	21
Bijzondere oefeningen.	25
Aflaten	26

Andere godvruchtige oefeningen en gebeden: Rozenkrans ter eere der vijf bloedige wonden van Jesus Christus . . .	29
Litanie van den Zaligen Dood. . .	34
Gaestelijk testament	37
Heilzame gedachten aan den dood . . .	41
Bemoedigende gedachten over den dood	46
Bezwaren tegen den dood	54
Oefening van den H. Kruisweg . . .	61

IMPRIMATUR.

Die 24 Nov. 1892.

J. C. H. C. ESSINK,
Libr. Cens.

